

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҳамроев Ҳабибулло дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот

Унвонҷӯй Ҳамроев Ҳабибулло мавзуеро барои таҳқиқоти диссертатсионӣ интихоб намудааст, ки муҳим ва муҳаббат аст, зеро шароити муосир, алаҳусус рушди босуръати илму технология зарурати соҳиби салоҳиятҳои асосии ҳаётиро ба миён гузоштааст ва дар ин ҳода дорои тафаккури мантиқиву таҳлилӣ, салоҳияти дарки тағйироти ҳамаҷӯза баамалоянда ва малакаҳои кор бо иттилоот аз салоҳиятҳои асосии насли нав доништа мешавад.

Ин масоил ва дигар мушкилоту масъалаҳои муҳиму мураккаби ҳаҷони муосир водор месозанд, ки насли наврас дорои маҳорату малакаҳои аз ҳаҷати тафаккур ва эҷод рушдёрфта бошанд ва фикру андешаашонро дурусту озодона баён карда тавонанд.

Кӯдак дар зинаи таҳсилоти ибтидоӣ бояд он чизеро аз худ кунад, ки ба ташаккули салоҳиятҳои ҳаётии мустақилона омӯхтан, худомӯзӣ кардан, таҳлил карда тавоништан, эҷод кардан, ҳулоса баровардан, муошират кардан, ки дар зинадгии имрӯза ва фаъолияти минбаъда бениҳоят заруранд, мусоидат намояд. Ташаккули ин гуна салоҳиятҳои асосиву ҳаётиро, қабл аз ҳама, дар ҳаҷаёни дарсҳо дар синфҳои ибтидоӣ метавон амалӣ кард, ки аз муҳаббат ва аҳамияти бағоят муҳим бархурдор будани мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Ҳамроев Ҳабибулло ба таври барҷаста нишон медиҳад.

Дар воқеъ, дар ҳаҷаёни таълими синфҳои ибтидоӣ кор бо матн ва дарки маъноӣ он аз ҳама асосӣ буда, раванди таълимро бидуни он тасаввур кардан ғайриимкон аст, зеро фаҳмиши маъноӣ матни хондашуда натиҷа ва ҳамаҷбасти фаъолияти фикрии хонандаи хурдсол маҳсуб меёбад.

Дар ин росто муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ ҳеле бамавқеъ ва воқеъбинона таъкид кардааст, ки то имрӯз масъалаи ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошуурона дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ, ки барои инкишофи нутқ, ҳаҷонбинӣ, дониш ва малакаву маҳорати хонандагон нақши созгор дорад, ба таври бояду шояд ва мукамал аз ҳониби олимону муҳаққиқони тоҷик мавриди таҳлилу таҳқиқ қарор дода нашудааст.

Бино бар ин, иқдому ибтикори довталаб дар мавриди ба таври мушаххасу комил мавриди таҳқику баррасӣ қарор додани мавзуи ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууруна басо муассиру ҷавобгӯ ба талаботи замон буда, аз муҳим будани мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии эшон шаҳодат медиҳад.

Бояд қайд кард, ки довталаб бо мақсади баррасии ҳаматарафаи мавзуи таҳқиқот адабиёту осори илмии олимону муҳаққиқони зиёди ватаниву хориҷиро омӯхта, вобаста ба мавзуи таҳқиқоти диссертатсиониаиш таҳлилу таҳқиқ ва кор ба таври густурда мавриди истифода қарор додааст. Дар баробари ин, мушиқфона онҳоро арзёбӣ карда, андешау мулоҳизоти хешро озодона ва аз назари интиқодӣ баён кардааст.

Натиҷаҳои дар раванди таҳқиқот бадастовардаи унвонҷӯй мақсаднокии истифодаи шароити педагогии пешниҳоднамудаи маллифи рисоларо дар мисоли ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маъно ва хониши бошууруна тасдиқ мекунанд.

Бояд зикр кард, ки мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ аз лиҳози назариявӣ ва амалӣ то ба имрӯз ба қадри кофӣ аз ҷониби олимони соҳаи педагогикаи тоҷик мавриди таҳқиқ қарор нагирифта, вобаста ба ин муҳаққиқ дар ин ҷода кори илмӣ-таҳқиқотии шоёнро, шогирдона бошад ҳам, ба анҷом расонидааст. Зеро барои хонандагони синфҳои ибтидоӣ масъалаи аз худ кардани салоҳиятҳои кор бо матн ва дарки маънои он дар ин синну сол бисёр муҳим буда, ба ин масъалаи муҳиму ҳаётӣ зарур аст, ки омӯзгорон ба таври бояду шояд аҳамият диҳанд.

Навгони илмӣ ва натиҷаҳои таҳқиқоти Ҷамроев Ҷабибулло арзиши илмӣ ва амалии таҳқиқотро бозгӯ карда, собит месозанд, ки муаллифи диссертатсия дар воқеъ таҳқиқотҳои олимони оид ба ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошууруна дар хонандагони синфҳои ибтидоиро ҳаматарафа мавриди омӯзиш ва таҳлилу баррасӣ қарор дода, проблема ва асосҳои назариявӣю амалии ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошууруна дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар дарсҳои забони тоҷикиро муайян ва коркард кардааст ва дар ин росто самаранокии амсилаҳои пешниҳодкардашро оид ба ташаккули малакаҳои кор бо матн, дарки маънои матн ва хониши бошууруна дар хонандагони хонандагони хурдсол дар дарсҳои забони тоҷикӣ собит сохтааст.

Мутанона изҳор кардан мумкин аст, ки тавсияҳои методии таҳиякардаи довталаб такмили раванди таълими забони тоҷикиро дар синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ҷумҳурӣ дар

